

VNIVERSITAT DE VALÈNCIA

Discurs del Rector de la Universitat de
València en l'Acte Acadèmic de Lliurament
de la Medalla de la Universitat al Prof. Dr.
Joan Francesc Mira

València, 1 de desembre de 2016

Benvingudes i benvinguts a aquest Paranimf, Teatre Acadèmic, marc històric des de mitjans del segle disset de les reunions del Claustre i de solemnes debats i actes públics i acadèmics. Un espai ‘de no inferior grandesa en competència de qualsevol altre’, cite textualment les paraules de Joan Baptista de Valda en 1660.

Amb eixe esperit es va fundar aquesta Universitat, reprenent la idea de Jaume I d’erigir una universitat per al seu nou regne de València, autoritzada per la butlla de gràcia ‘Grandi gaudio’ del papa Inocenci IV en 1245.

Aquest històric ‘Estudi General’, ‘sapientia aedificavit’, ‘casa d’estudis’ instaurada pels Jurats de la ciutat de València l’any 1499 en aquest mateix emplaçament, en virtut del privilegi reial de Ferran d’Aragó, Ferran el Catòlic, i prèvia butlla de gràcia ‘Inter ceteras felicitates’ atorgada pel papa Alexandre VI l’any 1501.

Alexandre VI, el valencià papa, del llinatge dels Borja, històrica nissaga de projecció global que ha estat ben analitzada pel professor Joan Francesc Mira, a qui hui, en aquest acte acadèmic, la Universitat de València, a proposta de la seua Facultat de Ciències Socials, amb el suport de la Facultat de Filologia, Traducció i Comunicació i dels departaments de Sociologia i Antropologia Social, Filologia Catalana, Filologia Clàssica i Filosofia del Dret, Moral i Política, lliura, per acord del Consell de Govern, la seua Medalla, màxima distinció honorífica establerta per reconèixer les grans personalitats vinculades a aquest Estudi General.

Un Estudi General, una Universitat, d'origen ciutadà que es va crear amb un ideal d'esperit públic que convé recordar, literalment, diuen 'Los capítols e ordinacions' de 1499: 'Volents los dits magnífics jurats, racional y síndich donar algun ordre en lo dit Studi General, que aquell se principie, continue e acabe per modo que axí los fills de la present ciutat e regne com estranys de altres regnes e províncies puxen estudiar, hoyr e aprofitar en la present ciutat'.

A aquesta ciutat, en aquesta Universitat i en aquest simbòlic Claustre al qual s'ha referit el nostre homenatjat, va completar la seua formació, iniciada a Roma com a batxiller i llicenciat per les universitats Gregoriana i Lateranense, respectivament, un jove Joan Francesc Mira, que es va llicenciar i doctorar en Filosofia ací, a la mateixa ciutat en què havia nascut.

Vull agrair a la professora Cucó la seua esplèndida tasca per il·lustrar-nos sobre la trajectòria polièdrica d'un erudit com el professor Mira. La seua profunditat intel·lectual ha quedat sobradament acreditada en la seua lectio en què l'evocació d'autors de l'antiguitat clàssica com Sòfocles, Homer, Heròdot, Tucídides i Tàcit, i de les lletres de l'edat moderna com Cervantes, Shakespeare, transiten amb Flauvert, Stendhal i Proust fins arribar a la contemporaneïtat de grans i destacades figures de l'antropologia com Auguste Comte, Julio Caro Baroja, Carmelo Lisón, Clifford Geertz i Claude Lévi-Strauss. Amb aquest últim, destacat investigador del Collège de France a la Universitat de la Sorbona, ha col·laborat el professor Mira en una trajectòria investigadora, pionera al País Valencià però amb una intensa

relació internacional iniciada, com ha assenyalat la Dra. Cucó en la seua laudatio, amb el contacte amb John Beattie a la Universitat d'Òxford, la col·laboració amb el també francès Henri Mendras i l'equip del Centre de Viena del Consell Internacional de Ciències Socials, i amb la seua estada com a visiting fellow a la Universitat de Princeton.

Podem dir del professor Mira que ha estat un autèntic mestre. Mestre en el sentit de la seua activitat docent, tant com a catedràtic de grec d'institut així com a professor universitari a aquesta Universitat, la Universitat de València, i la Jaume I de Castelló. Però també mestre en el sentit de creació d'escola, de l'escola de l'antropologia social valenciana.

L'antropologia, que en les paraules que acabem d'escoltar del Dr. Mira és eixa ciència social que fa del seu professional un 'transmissor d'una experiència personal' que ha d'aplicar 'la seua tècnica i mètode', per tal d'evitar que eixe 'subjectivisme inevitable [...] contamine el resultat del seu treball d'investigació'. Una investigació, que com ha assenyalat encertadament el nostre homenatjat, 'ha de ser coherent, almenys, amb una doble exigència: re-produir fidelment un fragment de la realitat humana, cultural o social [...] i explicar, d'alguna manera, aquesta mateixa realitat'.

Una part de la realitat d'un temps i del nostre país va ser recollida per Joan Francesc Mira per ser conservada i exhibida en el Museu Valencià d'Etnologia que va crear i dirigir, i també va analitzar i publicar en una

activitat de recerca en el marc de la Institució Valenciana d'Estudis i Investigació, fundant i dirigint l'Institut Valencià de Sociologia i Antropologia.

Com en el cas dels destacats pensadors i intel·lectuals compromesos, en Joan Francesc Mira podem dir que el seu pensament es fa paraula: paraula que recull les experiències, els sabers antropològics i les idees, com en el cas dels seus nombrosos assajos; paraula que expressa paraules, com en el cas de les seues magnífiques traduccions d'autors clàssics; i paraula que es crea, com són les seues esplèndides novel·les en les quals es recreen els paisatges i es recorren itineraris però també es verbalitzen les persones i les seues transicions personals i les seues maneres de ser i de viure.

Aquesta capacitat d'escriptura, gairebé prodigiosa, ha estat reconeguda amb nombrosos premis i distincions que, tot i ser destacats per la professora Josepa Cucó, vull remarcar novament: el Premi 9 d'Octubre de les Lletres Valencianes, el Premi d'Honor de les Lletres Catalanes, dos Premis Nacionals de la Crítica, Premi Sant Jordi de Narrativa, Premi Crexells-Ateneu de Barcelona, Lletra d'Or al millor llibre de l'Any, dos Premis de la Crítica Serra d'Or, Premi Andròmina de Narrativa, però també a la seua activitat d'escriptor d'assajos amb el Premi Joan Fuster d'Assaig, i com a traductor amb el Premi Nacional de Traducció. Creu de Sant Jordi, Medalla d'Or de la Ciutat de Florència, els reconeixements internacionals a la seua trajectòria destaquen la seua capacitat d'implicar-se, també, amb el seu temps i el seu territori.

Protagonista intel·lectual de les darreres dècades de la nostra història, el compromís cívic de Joan Francesc Mira enllaça amb la tradició de les il·lustres figures de les nostres lletres i les nostres arts que somniaven en un país distint i millor. Un país més culte i avançat, més auto-conscient i més exigent amb els seus dirigents; un país que va contribuir a articular i a canalitzar els esforços des de plataformes cíviques i associacions culturals que formen part inextricable de la història recent de la cultura i societat valencianes.

La Universitat de València s'uneix, i realça així, les destacades distincions que ha rebut per part de diferents institucions, així com als nombrosos premis amb què Joan Francesc Mira ha estat guardonat al llarg de la seua trajectòria, honorant-se, d'aquesta manera, de l'obra alçada per qui va ser digne deixeble d'aquest Estudi General.

Una Universitat pública, valenciana i de contrastada qualitat. Una Universitat investigadora, formadora de professionals qualificats però també de ciutadanes i ciutadans crítics conscients del món en què viuen. Una Universitat compromesa amb els valors de la ciència, de la democràcia i de la igualtat entre homes i dones, entre pobles i d'oportunitats entre persones. Una Universitat sostenible que aposta pel futur d'aquesta terra, com feren els Jurats de la ciutat de València quan erigiren aquesta institució, traslladant hui en dia els resultats de la investigació a l'articulació d'un nou model productiu que garantisca un creixement intel·ligent i inclusiu que mantinga obertes les portes del futur per a les generacions que ens succeiran. Una Universitat valenciana, hereva d'un patrimoni històric material però, sobre tot, d'un patrimoni cultural i immaterial que es trasllada a la ciutadania,

obrint les portes al debat i a l'intercanvi d'idees, a la creació de consensos que construisquen la societat del futur. Un futur que els Jurats de la ciutat desitjaren comparable al de les grans universitats del seu temps, i que hui en dia ens ha conduït a ser una de les primeres universitats d'Europa, líder en recepció d'estudiants internacionals, que des del seu caràcter d'universitat pública i valenciana, projecta la identitat del nostre territori al món.

Compromesos amb aquests valors, orgullosos de la nostra història, conscients del nostre present, continuem treballant al servei del poble valencià, contribuint a construir una societat de futur, més culta, avançada i desenvolupada, com ha fet el professor Dr. Joan Francesc Mira i Casterà, a qui hui atorguem la Medalla de la Universitat de València, la seua Universitat, el seu Estudi General.

Enhorabona i moltes gràcies a totes i tots vostès per acompanyar-nos en aquest acte.

VNIVERSITAT D VALÈNCIA